מתני' א סתם נדרים להחמיר ופירושם להקל כיצד אמר הרי עלי כבשר מליח כיין נסך אם בשל ב(שלמים) נדר אסור אם בשל עבודת כוכבים נדר מותר ואם סתם אסור ג הרי עלי כחרם אם כחרם של שמים אסור ואם כחרם של כהנים מותר ואם סתם אסור ד הרי עלי כמעשר אם כמעשר בהמה נדר אסור ואם של גורן מותר ואם סתם אסור ה הרי עלי כתרומה אם כתרומת הלשכה נדר אסור ואם של גורן מותר ואם סתם אסור דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר ו סתם תרומה ביהודה אסורה בגליל מותר' שאין אנשי גליל מכירין את תרומת הלשכה סתם חרמים ביהודה מותרין בגליל אסורין שאין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים: **גמ'** ז והתנן ח ספק נזירות להקל אמר ר' זירא לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבנן דתניא המקדיש חייתו ובהמתו ט הקדיש את הכוי ר' אליעזר אומר לא הקדיש את הכוי מאן דאמר ממונו מעייל לספיקא גופיה נמי מעייל ומאן דאמר ממונו לא מעייל לספיקא גופיה (נמי) כל

מתני' סתם נדרים. לפיכך יודע בתיזה ענין נדר: **להחמיר.** לחזקין לחומרא ומחמירין על כל דבר הנדור נדר: **ופירושן.** אבל מי מפרש ואמר בדבר מיקור נדר: **להקל.** להכי הוא דקתאמר: **כיצד האומר ככר זו עלי ככשר מליח אם בשל שלמים נדר.** כי שיילינן ליה אמר על של שלמים נדרתי על סם בשר שלמים שבריכין מלח דכתיב ד) וכל קרבן מנחתך תמלח תמלח (ויקרא ב) ועל יין המתנסך על גבי המזבח למזבח: **אסור.** שהרי נדר בדבר הנדור: ואם על סם יין נסך של עבודת כוכבים וכשכר מליח דעבודת כוכבים מותר שהרי נדר בדבר האסור: **ואם סתם.** לאמר אין ידוע לי אם על סם שמים או על סם טומאה נדרתי: **אסור.** לחמרינן לן נתכוון זה אלא בדבר הנדור. והיינו סתם להחמיר ופירושן להקל לסם פי' ואמר לסם עבודת כוכבים נדרתי מותר. ל"א סתם נדרים לאמר ככר זו עלי כשכר מליח וכיין נסך על לסם עבודת כוכבים להחמיר סתם חרמים בגליל מכירין את חרמי הכהנים: **גמ'** ז ספק נזירות להקל אמר ר' זירא לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבנן דתניא המקדיש חייתו ובהמתו ט הקדיש את הכוי ר' אליעזר אומר לא הקדיש את הכוי מאן דאמר ממונו מעייל לספיקא גופיה נמי מעייל ומאן דאמר ממונו לא מעייל לספיקא גופיה (נמי) כל

מתני' סתם נדרים. לפיכך יודע בתיזה ענין נדר: **להחמיר.** לחזקין לחומרא ומחמירין על כל דבר הנדור נדר: **ופירושן.** אבל מי מפרש ואמר בדבר מיקור נדר: **להקל.** להכי הוא דקתאמר: **כיצד האומר ככר זו עלי ככשר מליח אם בשל שלמים נדר.** כי שיילינן ליה אמר על של שלמים נדרתי על סם בשר שלמים שבריכין מלח דכתיב ד) וכל קרבן מנחתך תמלח תמלח (ויקרא ב) ועל יין המתנסך על גבי המזבח למזבח: **אסור.** שהרי נדר בדבר הנדור: ואם על סם יין נסך של עבודת כוכבים וכשכר מליח דעבודת כוכבים מותר שהרי נדר בדבר האסור: **ואם סתם.** לאמר אין ידוע לי אם על סם שמים או על סם טומאה נדרתי: **אסור.** לחמרינן לן נתכוון זה אלא בדבר הנדור. והיינו סתם להחמיר ופירושן להקל לסם פי' ואמר לסם עבודת כוכבים נדרתי מותר. ל"א סתם נדרים לאמר ככר זו עלי כשכר מליח וכיין נסך על לסם עבודת כוכבים להחמיר סתם חרמים בגליל מכירין את חרמי הכהנים: **גמ'** והתנן ספק נזירות להקל אמר ר' זירא לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבנן דתניא המקדיש חייתו ובהמתו הקדיש את הכוי ר' אליעזר אומר לא הקדיש את הכוי מאן דאמר ממונו מעייל לספיקא גופיה נמי מעייל ומאן דאמר ממונו לא מעייל לספיקא גופיה (נמי) כל

ולענין הלכה קי"ל כרבנן דתני לחדתיה סייעתיה שמעתיה לא לחדתיה ומתני' להכי ודשבועות כותיה דייקי להתם בפרק שבועות שתים בתרא (שבועות מז:) נמי מסייעי לרבנן ממתני' דשבועה שלא תוכל ככר זה וכו' וכדאיתא התם: **מתני' סתם נדרים להחמיר ופירושם להקל.** כלומר מי שנדר ויש לפרש לשונו להחמיר ולהקל כל שלא פירש ר' מהן למה נתכוון הולכין בשמחמיר להחמיר: **ופירושן להקל.** שם פירש אמ"כ ואמר לך נתכוונתי קומכין על דבריו מע"פ שהוא מיקל. וכולה מתני' עד נדר בחרם [כ.] מפרש כיצד שמחמין להחמיר ומנדר בחרם ואילך מפרש כיצד פירושן להקל: **כיצד הרי עלי ככשר מליח ויין נסך.** כלומר כיצד קרוי סתם נדרים האומר ככשר מליח ויין נסך דמשמע של שמים וקרי ליה ככר מליח משום דכתיב ו) על כל קרבנך תקריב מלח ומשמע נמי של עבודת כוכבים כה"ג הוי סתם נדרים להם שם פירש של שמים לאסור ושם פירש של עבודת כוכבים סתם דמשמע הכי ומשמע הכי לאסור הרי שסתם נדרים להחמיר: **שם כמעשר בהמה נדר אסור.** דדבר הנדור הוא כשהוא קונה לעשירי עשירי ולאסור לכל עד שיקרבו מתיריו: **סתם תרומה ביהודה אסורה.** לפי שביהודה מתוך שהיו קרובין לבהמ"ק תרומת הלשכה נמי תרומה סתם קרו לה והוה ליה סתם נדרים להחמיר: **שאין אנשי גליל מכירין את תרומת הלשכה.** שמתוך שהיו רחוקין מירושלים ולא היו רגילין בתרומת הלשכה לא קרו לה תרומה סתמא אלא תרומת הלשכה קרו לה הלכך כי נדרי בתרומה סתם ליכא לספופי כלל בתרומת הלשכה ומ"ש: **סתם חרמים ביהודה מותרין.** שהכהנים מכירין ביניהם ורגילים בחרמי כהנים וקרי להו נמי חרמי סתם כחרמי גבוה ומ"ש מותרין דהך סיפא ר' מלעזר ברבי לדוק היא כדאיתא בגמרא [ט.] ומ"ל דסתם נדרים להקל ופליג אמ"ש אבל בתרומת הלשכה קנוי קנוי אין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים שאין אנשי גליל מכירין הם מכירין אלו ואלו מותרין: **שאין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים.** שמתוך שלא היו כל כך בהנים ביניהם לחרמי כהנים לא קרו להו חרם סתם הלכך כי נדרי בחרם ליכא לספופי במידי דודאי חרם גבוה קמחרי: **נדר בחרם ואמר לא נדרתי** כל

מתני' א סתם נדרים להחמיר ופירושם להקל כיצד אמר הרי עלי כבשר מליח כיין נסך אם בשל ב(שלמים) נדר אסור אם בשל עבודת כוכבים נדר מותר ואם סתם אסור ג הרי עלי כחרם אם כחרם של שמים אסור ואם כחרם של כהנים מותר ואם סתם אסור ד הרי עלי כמעשר אם כמעשר בהמה נדר אסור ואם של גורן מותר ואם סתם אסור ה הרי עלי כתרומה אם כתרומת הלשכה נדר אסור ואם של גורן מותר ואם סתם אסור דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר ו סתם תרומה ביהודה אסורה בגליל מותר' שאין אנשי גליל מכירין את תרומת הלשכה סתם חרמים ביהודה מותרין בגליל אסורין שאין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים: **גמ'** ז ספק נזירות להקל אמר ר' זירא לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבנן דתניא המקדיש חייתו ובהמתו ט הקדיש את הכוי ר' אליעזר אומר לא הקדיש את הכוי מאן דאמר ממונו מעייל לספיקא גופיה נמי מעייל ומאן דאמר ממונו לא מעייל לספיקא גופיה (נמי) כל

במה שהקדיש לגבוה לקדשי בדק הבית הלכך תפוס לגזבר ניתן לפדות כדכתיב (ויקרא כז) כל חרם קדש קדשים הוא: **כחרם של כהנים.** שהתפיס בחרם של חרמי כהנים דכתיב כל חרם בישראל לך יהיה (במדבר יח) דמשמע כהנים והוי מותר כחולין לכל דבריהם לאחר שנת ליל דכהן. ודין חרמים מפרש במסכת תמורה (דף לב.): **חרם של כהנים.** שמותר בהנאה לאחר שנת ליל כהנים: **כמעשר בהמה.** היינו דבר הנדור שאינו תפוס עד שיקרב עליו שם מעשר: **[ואם של גורן].** מעשר דגן דבר התפוס כמעשר בהמה נבאלין לתפוס: **תרומה הלשכה.** דהיינו דבר הנדור (ג) מעיקרא למפריש להו לשקלים: **שאין אנשי גליל מכירין בתרומת הלשכה.** [לפי שהיו] רחוקים מירושלים: **שאין אנשי גליל מכירין חרמי כהנים.** שלא היו כהנים ביניהם וכשמחרימין אין מחרימין אלא לשמים: **גמ'** והתנן ספק

מתני' א סתם נדרים להחמיר ופירושם להקל כיצד אמר הרי עלי כבשר מליח כיין נסך אם בשל ב(שלמים) נדר אסור אם בשל עבודת כוכבים נדר מותר ואם סתם אסור ג הרי עלי כחרם אם כחרם של שמים אסור ואם כחרם של כהנים מותר ואם סתם אסור ד הרי עלי כמעשר אם כמעשר בהמה נדר אסור ואם של גורן מותר ואם סתם אסור ה הרי עלי כתרומה אם כתרומת הלשכה נדר אסור ואם של גורן מותר ואם סתם אסור דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר ו סתם תרומה ביהודה אסורה בגליל מותר' שאין אנשי גליל מכירין את תרומת הלשכה סתם חרמים ביהודה מותרין בגליל אסורין שאין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים: **גמ'** ז והתנן ח ספק נזירות להקל אמר ר' זירא לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבנן דתניא המקדיש חייתו ובהמתו ט הקדיש את הכוי ר' אליעזר אומר לא הקדיש את הכוי מאן דאמר ממונו מעייל לספיקא גופיה נמי מעייל ומאן דאמר ממונו לא מעייל לספיקא גופיה (נמי) כל

מתני' סתם נדרים. לפיכך יודע בתיזה ענין נדר: **להחמיר.** לחזקין לחומרא ומחמירין על כל דבר הנדור נדר: **ופירושן.** אבל מי מפרש ואמר בדבר מיקור נדר: **להקל.** להכי הוא דקתאמר: **כיצד האומר ככר זו עלי ככשר מליח אם בשל שלמים נדר.** כי שיילינן ליה אמר על של שלמים נדרתי על סם בשר שלמים שבריכין מלח דכתיב ד) וכל קרבנך מנחתך תמלח תמלח (ויקרא ב) ועל יין המתנסך על גבי המזבח למזבח: **אסור.** שהרי נדר בדבר הנדור: ואם על סם יין נסך של עבודת כוכבים וכשכר מליח דעבודת כוכבים מותר שהרי נדר בדבר האסור: **ואם סתם.** לאמר אין ידוע לי אם על סם שמים או על סם טומאה נדרתי: **אסור.** לחמרינן לן נתכוון זה אלא בדבר הנדור. והיינו סתם להחמיר ופירושן להקל לסם פי' ואמר לסם עבודת כוכבים נדרתי מותר. ל"א סתם נדרים לאמר ככר זו עלי כשכר מליח וכיין נסך על לסם עבודת כוכבים להחמיר סתם חרמים בגליל מכירין את חרמי הכהנים: **גמ'** והתנן ספק נזירות להקל אמר ר' זירא לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבנן דתניא המקדיש חייתו ובהמתו הקדיש את הכוי ר' אליעזר אומר לא הקדיש את הכוי מאן דאמר ממונו מעייל לספיקא גופיה נמי מעייל ומאן דאמר ממונו לא מעייל לספיקא גופיה (נמי) כל

ועין משפט נר מצוה

לו א מיי' פ"ג מהלכות נדרים הלכה ז טוש"ע י"ד סימן רח סעיף ג:
לז ב מיי' שם הלכה ח:
לח ג מיי' שם הלכה ט:
לט ד מיי' שם הלכה י:
מ ה מיי' שם הלכה יא טוש"ע שם סעיף ג:
מא ו מיי' פ"ג מהל' מזלות הלכה ז-ט [ופ"ד מהל' יא]:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה שם כתרם וכו' שהתפיס בחרם שהקדישו לגזבר וכו' הוא להי' הס"ד ומ"ש מ"ש אם כתרם: (ב) ד"ה וכל קרבנך וכו' כתיב מזה שם פלוני זה שבא נגדי מזה ולכך לו תואו פלוני שאין יודע שם מזה כל"ל: (ס) ד"ה המקדים וכו' שיש לו אם היה וכו' הקדיש נמי את הכוי לכוי בכללו: (ו) ד"ה ר' אליעזר וכו' ל' מין מיה לאותה:

תוספות

סתם נדרים להחמיר ופירושן להקל. כלומפרש ואזיל אמר הרי עלי ככשר מליח שם של שלמים נדר לשון פי' שפרים בשעת נדרו הרי עלי ככשר מליח כל שבא בשעת נדרו ואמר ככשר מליח ולא פי' שום דבר פי' שנתכוין למה שמשמע ככשר מליח ושלמים שבא